

Dahwanu cenahjis preefsch basnizaš wajadſibam no R. A. 2 r., M. R. 1 r., R. D. 1 r.; pr. neredsigem no R. S. 1 r.; pr. furlmech-meem no J. G. 1 r.; pr. palihdsibas lahbés no E. L. 1 r.; pr. naba-geem no R. D. 1 r.

Sīrūniga pateizība un Deewa svehtība mihleem dewejeem! Deentalpošchanas svehtīben 11. novembri **Sw. Annas** bainīzā pulsti. 1/10 no rihta; eesvehtīshana, un pulsti. 4 peži puſd. — Treichdeen 14. novembri, kā **Winas Majestates Keijsarenes** atraitnes Marijas Feodorownas dīsimshanas deena, pateizības deewalpošchana pulsti. 10 no rihta; deewalpošchana pulsti. 9 no rihta. **Mahzitajs Schoen.**

Jahns Leepajas bāsnīcas sīnās no 29. oktobra līdz 4. novembrim. Uzstāfti: Jahnis Jurščewskis ar Ewelini Buppoīz; miruši: Anna Barkal, 50 g. w.; Johnis Duhžmans, 55 g. w.; Sofija Uvēneki, 1 n. w.

Wenzelis Goldberg.

No ahrsemēm.

Gruhti laiki neet sezen ari Wahzijai. Darba truhkums leelakas pilsehtas loti fajuhtams. Kad „Reichsbote“ sino, Berlin ween kahdi 80,000 strahdneelu esot bes darba. Kad pelnas un naudas now, tad ir lehtu maissi gruhti nospirk. Bet nu Wahzu leelgruntneeki wifem spēleem zihns deh̄l augstajām labibas muitām, jaun ko nabaga strahdneekem maise paliks wehl dahr-gala. Sinams, ir jau ari leelgruntneeleem fawī attaīnojumi, strahdā preelsch wineem daschadi dašteri gan par naudu, gan aiz pahrezzibas. Ja, wini teiz, augstās labibas muitas ne-nahk leelgruntneeleem ween var labu, winas nahk par labu ari widejeem fainmeekem, masgruntneeleem. Bet ko faka skaitli? Peeweenosjotes leelgruntneeki spreedumam, ka pat wifas fain-neezeibas, kurām wairak par 6 puhraveetas femes, pahrdod labibu, dabunam schahdus panahkumus. No Wahzijas $5\frac{1}{2}$ miljona fainneezibām $3\frac{1}{5}$ miljona fainneezibām masak par 6 puhraveetas femes, tā tad leelai puhei fainmeeku naw nekahda intreſe preelsch augstajām labibas muitām. No pahrejām $2\frac{3}{10}$ miljona fainneezibām kahdi 981,000 fainmeeki pahrdod. Ioti mas labibu. Bet pat pеeskaitot schos pee $1\frac{1}{5}$ miljona fain-neekeem, kuri pateescham pahrdod labibu, rehkinot katra dsimtu ar 5 personām, rebsam, ka tikai kahdeem 11 miljoni eedsihwota-jeem (Wahzija tagad ir ap 56 milj. eebishw.) buhtu labums no augstajām labibas muitām. Ta ir tūk māja puše no Wahzijas lauku eedsihwota-jeem un $\frac{1}{5}$ dala no wifem eedsihwota-jeem. Tā tad, kamehr augstās labibas muitas nahktu par labu tikai weenai masai dala Wahzijas eedsihwotaju, winas lā smaga nasta gultos us Wahzijas fabriku strahdneelu, sīhībirgeli, cerehdnu, skolotaju un t. t. plezeem, wahrdu-fakot us wifu ee-dsihwotaju wairumu, kuri nepelna gadā wairak par 6—700 r. un kureem ap 70 prozentu no sawas algas jaisdod usturam. Jau muitas nodoklu statistika rāhda, ta no 1880. lihds 1899. gadam, kād muitas nodokli no $7\frac{1}{4}$ miljona rubļu pawairoju-schees us $64\frac{1}{4}$ miljn. rubl., labibas nodokli it us katra eedsihwota-ja pawairoju-schees no 8 kop. us 1 rubl. 8 kapeikas, kas us katra dsimtu ar 5 personām isnahk ap 6 rubli. Bet nu mums jaatmin, ka muita kādahedsina neween no ohrsemēm, bet ari pašču semē raschoto labibu, otrfahrt, ka maises patehreschana nemās nestahw fomehēd ar eenehmumu leelumu, tā ka salihdsnot un wispahrigi nemot nabadsigalee eedsihwotaji samaksā muitas nodoklu leelako dalu. Kahds Wahzu mahzits vihrs aprehkina, ka weena dsimta ar 5 dwehselēm patehrē Wahzija gādā ap 62 rubi, tad, rehkinot tikai ka Wahzija pate māksatu pusi no labibas muitām, isnahk muitas nodoklu ween us weenu dsimtu ap 15 rubļu. Peerehkinot nu zitus muitas nodoklus un alžīses us daschadām prezēm isnahk, ka Wahzijas strahd-neekam weena desmita dala no wifem faweeem gada eenehmumeem aiseet us nodoklu maksachanu. Wajaga pareisi saprast. Schēe nodokli neteek nemti no galwas, taisnā zelā, peem. lā galwas naudas, bet, lā teikts, aplinkus jaun daschadām muitām, alžīsem, poschlīnām, tamdeh̄l ari schos nodoklus wispahrigi fāuz par neteeshēem, indirekteem nodokleem, kamehr nodoklus no femes un t. t., kurus māksā tuhlit walst-skaſē, par teescheem jeb direkteem nodokleem. Bet nodokli pa-leek nodokli, waj nu winus māksā schahdā waj zitādā zelā. To saprot Wahzijas eedsihwotaji. Tamdeh̄l ari tee, kureem schēe nodokli wiswairak buhs jamaksā, breesmigi noslaituschees par nodomato „muitas tarīfu“. Teel wetsis dīshws domu karsch gan awīses, beedribās, daschadās eestahdēs. Dīshws puls fit disti un strauji. Bet jau tas ween, ka Wahzija nebīstās no faweeem truhkumeem un wahzibām, lauj tās atslāhti tirhat un apspreest, peerahda, ka ta usees ari pareiso zelu scho truhkumu nowehrschanai. Atsīht sawas wainas — jau ir pī-mois ūlis us labošhanos. Dauds gruhtaki slahjās Wahzijas beedrenei — Italijsai. Volonjas apgabala teesā nule usfahkta prahwa pret kahdu daudseem ordeneem apbalwoto vihru un bijuschi politikas barbīneelu — Rafaelu Palizolo, kārš pahri gadus atpākal veedalijees pee kahda notara sleykāvibas. Schi prahwa usrahda dīsilas nebuhschanas Italijsas eelschejā dīshwē. Tikai pehz seschi un pusgada laika, laut gan sleykāviba Palizolo jau sen bij sinams, isdewās sleykāvibas leetu nodabut lihds teesai. Seschi un pusgada ar fukuleem un uspiršchanu isdewās taisnibai ažis aiseet un mehl nemās newar galwot, maj teesnescheem, kuru preelschā stāhv eiehrojamais no-seedsneeks, ari schoreis nepeetrūks duhščas tai statītees waigu waigā. Bihreem, kuru elks ir sposchais metals, jau al-lash saka sīrds ir kruhtis. Zīl dauds pazildinošchalu peemehru rahda sawas brihvibas un teesību aīfīlahwetoži tāhījā Deen-widus-Alfreīkā! Un Buhru puhlini nepaleek bes fēkmēm. Duhščigais Dewets sapulzejis ap sevi atkal iahdu 6000 vihru un nodomajis usfahkt usbrūšchanas karu. Pīrūnā zīhna, lā jau fīkots, notiķecee pee Heilsbronas. Angli, protams, atkal pāmosinajuschi sawu kritišho skaitu. Dewetam schīni laujā til-tāhl fēkmejees, ka tas atnēmis Angleem wairak pahritas wes-sumus. Kaujā pee Brokspruitas Angli saudejuschi 9 kritišhus un 10 ewainotus, kamehr 64 saguhstīti. Pehdejee gan weh-lak valaisti wāla, isnemot kahdu leimantu, Buhru saudejumi no 24. oktobra: 43 kritišhi, 16 ewainoti un 90 saguhstīti.

Anglu saudejumi tāl pāschā laikā: 205 kritischi un 228 faguhī sitti. Transwales wakara daļā Buhru generalis Delarejs atschķihris kahdu Anglu jomenri nobaku un to fretni sapehris. Transwales austrumos darbojās Buhru generalis Vota ar kahdeem 4000 wiħreem. Lords Kitcheners issuhtijis pret to generali Hamiltonu. Newarebami zitabi neko Botam padarit. Angli ar 20 dinamita bumbām ußpehruschi gaišā Botas fermātukšho dīshwojamo ehlu un fadedsinajuschi wiħas ištabas leetas. Iħsti Tomiņu waronu darbi!

No Franzijas finn, ka tur eesahħees ka lnrat f'du streiks, bet streikotaju esot wehl til kahdu 15,000.

No eeksdhsemem.

No Maskawas. Usbrukums meertesnesim. „Kreewu tel. agent.” finn 5. novembri: „Schodeen pee pilsehtas teefnescha Smirnowa kahds semneels pa seħħdes laiku peegahja pee teefas galba un pahrdroški jautaja, kad tad iħsti wina prahwata pafshot iſteessata? Teefnesis, no aktim azim nepazelbams, atbildeja: „Tad Juhs fauts”. Tad semneels iſwilla iſ kabatas aktmeni un ar to fweeda teefnesim pa galwu. Is eewainoju ma asinis pluhda u pavihra. Publika sagħraha noſeedneelu, kuesch meħġinajja aibbehgi. Tuhlinx ari poliżija un prokurora palihgs atnahha. Apgeetinatais ir 40 gadus wezs, Kisselew u wahrdā. Usbrukuma zehlons bija atreibħanabs par to, ka teefnesis Kisselew u par mašu kahdsibu bija fodijs ar 4 meħnesħreem iż-zejtum. Ewainoju weeglis.”

Kijewas uniwersitates lektors M. Bruneneeks paaugsticnats kolegiju padomneeka tschinā.

No Odesas. Mehris. Pehz us Odesu oifkomandetà profesora Wihokowitscha spreeduma, diwi notiluschee nahwes gadijumi zehluschees no mehra. Nami, kurðs notiluschi nahwes gadijumi, apsehgeleti un desinfekzeti, ißstrahdati farantinas nofazijumi. „Sreewu tel. agentura“.

No Harkowaś. Ujsbrukums baiņizām. „Kreewu telegr.

"agent." Jino no 2. nowembra par notitumu Pawlowitas fahdschā, Sumskas aprinkī, sekojcho: „Ap pullsten 6 no rihta 16. septembrī sektantu puhlis, wairak desmit zilwelu, semneela Grigora Pawlenka vadibā išgabja no ištakas, kur višu nakti prekelsch tam bij notikuše kautkahda apšpreeschana. Sektanti, ap 70 personu, daudsu sinkahrigo pareistizigu pawadibā, kuri ari iahga neisprata to, kas notila, dewās us bašnizu, kura išpildija ari školas weetu. Tā ka jau eepreelsh tam gabja ogumas, ka sektanti nodomajuschi kautlo pret bašnizām, tad bašniza, kura to s̄wehtdeen nebij deewkalposchana, tila apsargata no gorodovojeem un simtnekeem (semaleem pagasta polizijas cerehdneem). Polizija pawehleja sektu peederigeem iſlliht. Tee aepaflausija. Sektanti aplenza polizistus un ataehma teem ee-rochhus. Tikai weenu uradniku ūrags iſneša no puhla. Peezagħjuſchi pee bašnizas, sektanti sahla lauft bašnizas sehtas wahrtus un bašnizas durwis un, eelauſuschees bašnizā, tur iſbarijsa iſchaufmigas chwergellbas. Irakums bij breefmonus tā pahrnehmis, ka fahda ūrweele pleħsa ar ūbeem altara drehbi. Pretimturees neweens nemehginaja ūħa breefniġā darbā, jo pareistizigo nelahdu nebij turumā. No bašnizas sektanti, no fuzeem daschi bij apbrunojuſchees rungām, dewās us no almenem żelto draudsas bašnizu, kur tila notureta deewkalposchana. Maħzitaj, redsedams naħlot naidigo puhli, nobeidja deewkalposchanu. Pristaws pawehleja puhlim iſlliht. Wina britschlu apgħa, het winu paſču ūbausija. Bejj tam sektanti dewās pee bašnizas. Te winus fagħidija pareistizigee, pa dakai tee, kas atradās bašnizā, pa dakai jaſaukti ar swanischanu. Wini apbrunojās meetem, almenem un uſſaħka kauschanos. No pareistizigem waħriga fu freezeen dabu ja til weens bašnizas weżza l-ais. Sektanti iſrahdijsa ūprik fakauti. Otru deenu weens no wineem nomira no dabuteem siteeneem. Stanowojs, atspindis no siteeneem, tuhlit nehmās mellet roħa un arestet wainiġos pee breefniġā noſeeguma. Pawiham to 47 wiħreħi un 20 ūrweeħes. Schis behdigois notikums bij religijsi-fanatista irakuma darbs, bes politiskeem blakus zehloneem. „Garkowski Gubernija Wedomostī“ kategoristi aħsaux „Misiones Weħsnejha“ finojumu par iſħet treem nahwes gadijumeem un par maħzitajha ūrweas faklipsiħanu aix leelā qara ustra kuma.“

Pagasta nodollu nemšhanas leetă Igaunu awise „Eesti Postimees” sino no Wironijas angabala: „Pee Marijas pagasta peerafshttais semneels M. L. apsuhdseja Palmes pagasta waldi par to, ka winam likusi makfat pagasta nodollus, dibinajotees us to, ka winsch Palmes pagastă nomajis semneeku mahju. Wesenbergas eezirkna semneeku leetu komisars scho suhdsibu atstahjis neewehrotu un gubernas semneeku leetu komisija komisara nolehmumu apstiprinajusi. Suhdseitais vahrsuhdsejis us maldošhu senatu, kura semneeku leetu komisijas spreedumu atzehluſi, tadehk fa pehz pagastu likumu 1. panta tilai teem fainneekeem, kuri no muischneekeem pirkuschi waj nomajuſchi semi, ja mafajot tam pagastam nodoll, kura robeschäs atrodas pirkas waj nomatas mahjas, kaut gan wini paſchi peerafshtti zitut, bet nomueeki, kuri no semneekem nomajuſchi mahjas, no pagasta nodolleem efot atswabinati, ja wini paſchi peerafshtti vee zita pagasta.

No Tira spoles. No skolu dīshwes. Scheenes pušenu progimnāsijā skolotajs Tscherkaſenko, kā „Priv. Kraij” suno, nofauzis tādu skolneku, kā tādā eemesta par ehseli. Par to skolneeks now wairs skolotaju sveizinājis, atfauldaunes: „Tscherkaſenko kungs mani nosauza par ehseli, bet ehseli nesweizina.” Skolotaju padome nodomājuſe skolneku iſſleht no skolas.

Widseme.

No Rīgas. Augu grahmatu weschana kreewu valodā. Gelschleetu ministris 23. oktobrī sem № 5303 pasmojis Vīde-mes gubernatoram, ka iirdsneezibas-lugnezibas padomes presi-dentam, Vīna Leisacīstai Augstībai Aleksandram Michailovi-tsham uchzīcī suoms, ka uſ dascheem iirdsneezibas flotes lugeem

braukschanas schurnali teekot westi Wahzu un zitās walobās. Keaut gan likumā naw noteikts, tāhdā walobā schis grahmatas wedomas, tomehr eewehrojot, ka schurnali ir jo swarigi ofiziali dokumenti, kuri daudsos gabijumos misā pilnibā waj ari ismiskumā stahdami preefshā teesu un administratiwām eestahdēm, no kuras pareisas uskerschanas ne reti atkarajās jo swarigu suhdsibu un zitu leetu isschirkhana, tamdehl Wina Keisaristā Augstiba atsīhst par wajadfigu, ka kugu schurnali tiltu westi walsts walobā. Ar scheem pastaidroteem nowehrojumeem eelsch- leetu ministres pilnigi weenis prahcis un, preefrihot finantschū ministrim, usbod gahdat, ka kugu schurnali wedami Kreemu walobā.

No Rīgas. **Sagīsteschanās ar drukas papihri.** Kahdas
ſchejeenes leelakas fabrikas kantora strahdneels B. pastahwigi
mehdса nemt few puſdeenas vahrtiku lihbſ us ſabriku, jo leela
attahkuma dehf nepaſpehja vahreet us mahjām puſdeenas paehſt
un ari tuwumā nebijs tāhdas weetas, kur buhtu warejis ehdee-
nus dabut. Wīſch mehdса pa eeradumam eewihſtit ehdamās
weelas iſlaſitōs awiſhu numurōs, pee kam papihra druka
peelipa pee mitrām ehdama weelām. Ehdot B. daschreis gan
ſajuta tāhdū kā ruhltumu pee dascheem lumoseem, bet negreesa us tam
nekahdas ewehribas. Tomehr reis winam lkuwa vēhz ehschanas
tik nelabi, la wajabſeja greeſtees pee fabrikas ahrſta, kureſh
winu iſmekledams un iſtaužadams, beidsot nahza pee ſpreeduma,
la ſaſlimſchana notiſuſe zaur ſagīſteſchanos ar papihrim nowilkto
drukas frahſu, tas bija peelipuse pee mitrām ehdeenu weelām.
Fabriku kribs. Memoen zitur bet ari muhſu fahri-

— fabritu trijje. Veneen žiut, bet ari mužja fabrikām, seviščki ažiju fabegevribām un tāhdām, kuras kā konfurenzes zehlajas dibinajusčās, lai sazenstos ruhpneezibā ar jau lihdsigām pastahwoščām ruhpneezibas eestahdēm, japeedišmo ruhgts vahrbaudischanas laiks, jo zeretee apstellejumi neradās, waj peenahža ūti maša mehrā, tā ka tās nepaspēhja ilgi noturees us stingram tāhjām un ūhla weena pakal otrai fabrukti, aprīhdamas milsigas naudas summas, kuras ūchinis ažiju bee-dribās bija eeguldiļušči pa leelakai dākai mašak turigi ūlweli, zeredami uſ leelatu diividendi, uſ leelakām prozentēm, nekā wini buhtu dabujusči no droščām bankām un krahikāsem. Gēfah-kumā winu zeribas ari peepildijās, bet tad nahža weens ne-gaidits ūteens pehž otra un fatreeza wišas zeribas lihds pama-tam, atniesot ūhpigus ūaudējumus. Ja, ko lihds ari ūlasitais milsigais naudas kapitals, kursch isdots milsigi un gresno fa-briku ehlū uſzelschanai, dahrgo mašchinu apgahdaschanai un daudso materialu eepirkšchanai, kad pee wiša ta tomehr nepee-nahk apstellejumu, pirzeju. Kuri lai tā rodās zeretā pelna? B.

No Walkas. 57 tīrgotāji vee teesās. Kā weetejais „Anz.” fini, turenes pilsehtas polīzija apsuhdējusē tīrgotajus par to, ka wini 1. oktobrī tīrgojušķeies pa to laiku, kura pāreīstīzības bāsnīzā notikuse liturgijā. Meerteenesfis apsuhdētos fodijs ar 3, 2 un 1 rbl. leelu naudas fodu. — Tājā pāschā deenā Walkā notizis ari gada tīrgus.

Algezeema valihsjibas veedribas statutus eelkohleetu
ministrija avstiprinajuse schagada 19. oktobri.

No Jaunpils, Rigaas aprīnki. Seno eeraschu upuris.
Ari te peemiht wezu=weza eerascha, maskās eesjhana, kas pastahw
eelsch tam, ka jauni laudis pahrgehrbijs daschnedashadās jozi-
gās drehbēs, fewischli: wihrēschhi par seeweescheem un vteadi,
tad eet mahju no mahjas spēhledami un tur danzodami un da-
schadus jofus treeldami. Nahrtigi un peeklahjigi westa leeta
now pate par fewi nekahds laumums, bet gan nereti ta ir lau-
numa jeb postā zehlons. Nereti jaunee laudis weegli gehrbtās
modes drehbēs, pehz danzoshanas, sakarsuschi no siltām istabām
auktā gaisā ifejot, faaulstejās, zaur lo daubreib dabū weegla-
fas waj gruhtakas slimibas, kas īaweenotas ar naudas upureem.
Ar noschehloshchanu atkal jamin, ka jo behdigas masku joku fe-
kas isnahža schejeenes I. mahjās, kur bij sanahluschi ar musitu
wairak maskās gahjeji un tur tumšā isdbanzojusches, jo fain-
neeks uguni nebij taisijs, isgahjuſchi laulkā. Pehz tam isgah-
juſe I. mahju jaunawa, kura peepeſchi eeraudsjuſe diwas ehr-
motas maskas, no kureām pirmā, baltā uswalkā, tehlojuſe nahwi,
atra, mēlnā —, pa semi ralpus willdamās — wellu. Tās
abas tai tuwojuſchās. Jaunawa no ūha negaiditā ūata til
loti pahrbijuſes, ka istabā eenahluſe, ūaudējuſe prahtu un tagad
atrobās gruhtā meeſas un gara slimibas ūahwolli, Mītaures
daltera Solt' ūga ahrsteschandā. Us pilnigu isahrsteschamu neefot
nekahdu zeribu. Kss.

No Ramazkas stazijas aplahrtneš. Sahrkā eeguldits jauneklis. Netahku no Ramazkas stazijas, zelā uſ Ritauri, nakti laikā pa ſilu brauzis kahds jauneklis un wedis sahru preefch tehwa. Tam peepeschi uſbrulufchi trihs tehwiai, tam atuehmuschi klahitesofchos 16 rbl. naudas, vež tam to nogehrbuschi kailu un ſafeetu eeguldijuschi sahrukā, ko eenefuſchi mescha beeſumōs, tahtakam liſtenim pamesdami. Tai paſchā nakti pa to paſchu zehu gahjis kahds zelineeks un dſirdeſdams dobjui palihgā ſauzeenu peegahjis pee sahru, bet haidijees weens vats to valā taisit. Veidhot pa to paſchu zehu braulufchi diwi brauzeji, ku-reem par atradumu paſimojis pirmais zelineeks, vež tam tee wiſi trihs peegahjuschi pee sahru, to attaisijsuchi um atradufchi puſnoſalufchi kailu jaunekli, kuru par wiſeem, kā waredam, apgehrbuschi ar ſawām, drehbēm un uoweduschi uſ tuwejo A. krogū. Pee ta preebrauzot jauneklis ari jau preefchā eeraudſijs ſawu ſirgu. Waroni krogā uſdīhwojuſchi kā ſawās mahijs; tee ari tifuschi tublit ſaimioi aoneetingati. Kss.

Bürgemeister.

Leepajaas pilsehtas domneeku zelschanaas, kuras bij nödmatas dezembera mehnekscha sahsumä, nesin waj mai shogab wareshot notift. Eesneegias til dauds suhdibas un pahrsuhdbibas, fa winu gaurluhlofchana wehl teloschä gadä gubernas preelschneeljhai nemas nebuhschot eesvelhjama.

Par Liepajas realskolas direktoru no skolu kolegijas
schoreis ceewehelets Nikolaja gimnasijas skolotajs A. Grossets.

